

**FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR TRANSVERSALE ȘI
PROFESIONALE PRIN INTERMEDIUL AUTOCUNOAȘTERII ȘI
DEZVOLTĂRII PERSONALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR**

Popescu Adela
UPSC „Ion Creangă”
(România)

ORCID: 0000-0002-1483-9670

Adnotare

Prin intermediul dezvoltării personale, pe care o definim ca un proces continuu prin care o persoană își îmbunătățește abilitățile, cunoștințele și comportamentul pentru a-și îmbunătăți viața personală și profesională, se pot dezvolta și competențe transversale și profesionale importante încă de la vârste fragede, încă din ciclul primar și chiar preprimar. Competențele transversale implică abilități și cunoștințe relevante într-o gamă largă de ocupații și domenii de activitate, cum ar fi comunicarea eficientă, munca în echipă, rezolvarea problemelor și gândirea critică. Există mai multe moduri prin care dezvoltarea personală poate contribui la dezvoltarea competențelor transversale și profesionale.

Cuvinte-cheie: competență, competențe transversale, abilități profesionale, dezvoltare personală.

Annotation

Through personal development, important transversal and professional skills can be developed from an early age, until from the primary cycle and even pre-primary. Transversal competences involve skills and knowledge that are relevant across a wide range of occupations and fields of activity, such as effective communication, teamwork, problem solving and critical thinking. A person can expand through personal development their knowledge and develop new skills that enable them to better perform their specific tasks. There are several ways in which personal development can contribute to the development of transversal and professional competences: self-reflection, continuous learning, learning experiences, improving communication skills.

Keywords: competency, transversal competencies, professional skills, personal development.

Dezvoltarea personală, definită ca un proces continuu prin care o persoană își îmbunătățește abilitățile, cunoștințele și comportamentul pentru a-și transforma în mod pozitiv viața personală și profesională, favorizează dezvoltarea competențelor transversale și profesionale, îi ajută să-și dezvolte imaginația și să își exprime emoțiile și gândurile prin mijloace non-verbale.

În România, Legea Educației Naționale nr.1/2011 stipulează în cadrul curriculumului cele 8 domenii de competențe-cheie care formează profilul absolventului de clasa a-IV-a: competențe de comunicare în limba română și în limba maternă, competențe de comunicare în limbi străine, competențe de bază de matematică, științe și tehnologie, competențe digitale, competențe sociale și civice, competențe antreprenoriale, competențe de sensibilizare și expresie culturală, competența de a învăța să înveți.

„Dezvoltarea competențelor profesionale este un proces continuu, care trebuie să înceapă din timpul educației și să continue pe tot parcursul vieții. Aceste competențe includ cunoștințele, aptitudinile și atitudinile necesare pentru a realiza sarcinile specifice unei meserii și pentru a fi un profesionist de succes” [1] spune Ion-Ovidiu Pânișoară . În acest sens, pot afirma faptul că competențele transversale și profesionale pot fi dezvoltate încă din primii ani de viață, iar apoi consolidate și dezvoltate continuu în ciclul primar și învățământul secundar, continuându-se pe tot parcursul vieții. Aceste competențe cum ar fi comunicarea eficientă, munca în echipă, rezolvarea problemelor, gândirea critică, autonomie și responsabilitate,

interacțiune socială, dezvoltare personală și profesională sunt strâns legate de dezvoltarea personală a elevilor și de cunoașterea de sine, care începe încă din copilărie. Având în vedere că „autocunoașterea este punctul de pornire al învățării și al dezvoltării personale” [2] în ciclul primar, dezvoltarea competențelor și a autocunoașterii poate fi abordată printr-un proces continuu de învățare și experiență. Aici Roger Carl Ransom evidențiază importanța autocunoașterii în dezvoltarea personală și educația copiilor. Învățarea continuă poate fi încurajată prin promovarea curiozității și a explorării, învățarea prin joc și prin activități creative, care pot ajuta copiii să descopere și să își dezvolte interesele și abilitățile sociale și de comunicare.

Autocunoașterea „un proces continuu de descoperire a sinelui, de înțelegere a propriilor nevoi, de evaluare a propriilor abilități și de conștientizare a propriei persoane” [3] poate fi abordată prin activități care îi ajută pe copii să își identifice punctele lor tari și cele care trebuie îmbunătățite, cum ar fi autoevaluarea și feedback-ul constructiv. În plus, activitățile cum ar fi jocurile de rol și activitățile de artă creație îi ajută pe copii să exploreze și să își dezvolte interesele și valorile personale. Ele pot contribui la dezvoltarea unei cunoașteri mai profunde despre sine, îi ajută să își dezvolte imaginația și să își exprime emoțiile și gândurile prin mijloace non-verbale. În ciclul primar, elevii încep să își dezvolte abilitățile de ascultare activă, de comunicare verbală și non-verbală, de colaborare și de rezolvare a problemelor. Jocurile de echipă, proiectele de grup, atelierile de dezvoltare personală și activitățile artistice sunt câteva dintre metodele pedagogice prin care se pot dezvolta aceste competențe.

În general, dezvoltarea acestor competențe necesită o abordare holistică și integrată în curriculum și în activitățile școlare. Este important ca elevii să primească feedback constructiv și să își dezvolte abilitățile de autorefecție pentru a-și înțelege propriile nevoi și pentru a-și ghida propriul proces de dezvoltare personală și profesională. Aceste competențe sunt transferabile și pot fi aplicate într-o varietate de situații și contexte, fiind necesare nu doar în viața personală, ci și în cea profesională. În acest sens, rolul școlii este de a crea un mediu sigur și stimulat în care elevii să poată dezvolta aceste competențe și să-și construiască o imagine de sine pozitivă.

„Se observă ușor că aceste competențe transversale nu pot fi formate într-un sistem de învățământ centrat pe discipline, pe conținuturile învățării, pe teoria abstractă. Este necesară trecerea de la monodisciplinaritate (centrarea pe disciplinele formale) la interdisciplinaritate (o intersecție a diferitelor arii disciplinare) și mai ales la transdisciplinaritate (decompartimentarea completă a disciplinelor formale, cunoștințele din diverse domenii „fuzionează”, conducând la apariția unor teme de studiu/proiecte integrate, centrate pe rezolvarea unor probleme din viața reală)[4]. Este important ca procesul de învățare să fie personalizat și să țină cont de nevoile și interesele fiecărui elev, astfel încât să se poată atinge un nivel ridicat de angajament și de motivație.

Dacă vorbim despre pregătirea elevului pe baza competențelor-cheie, nu trebuie să uităm de evaluarea acestor competențe.

„Evaluarea competențelor – cheie [...] are ca referențial sistemul celor opt domenii de competențe – cheie și poate fi plasată atât la sfârșitul școlarității, cât și la sfârșitul unui ciclu sau an școlar. În mod deosebit, această evaluare se raportează la modul de formare a competenței în timp (dacă acesta este asumat printr-un document curricular derivat sau dacă este construit de profesor). Rezultatele sunt, în acest caz, rezultatele unui traseu de instruire

pus în evidență prin sisteme de teste și instrumente succesive, a căror analiză comprehensivă sugerează modul în care a fost formată acea competență – cheie în timp.”[5]

Competențele transversale și profesionale se formează și evoluează cu ajutorul dezvoltării personale prin mai multe modalități: autoreflexie, învățare continuă, experiențe de învățare, îmbunătățirea abilităților de comunicare. Încercarea de noi lucruri sau luarea de decizii dificile poate ajuta la dezvoltarea competențelor transversale, precum gândirea critică sau luarea de decizii. Abilitățile de comunicare sunt esențiale în relațiile sociale dar și în cadrul procesului de învățare, în general într-o mare varietate de domenii de activitate. În acest sens, elevii pot fi implicați în jocuri de rol care să le ofere ocazia să exploreze diverse roluri și perspective, să își dezvolte empatia și să înțeleagă mai bine punctele de vedere ale altora în cadrul acestor activități extrascolare. Elevii pot fi încurajați să ofere feedback constructiv colegilor lor în cadrul unor proiecte sau activități, oferindu-le astfel oportunitatea să își dezvolte abilitățile de observare, analiză și comunicare.

Prin intermediul proiectelor educaționale, elevii își pot îmbunătăți abilitățile cognitive și emoționale, pot să-și dezvolte gândirea critică și creativă, să-și îmbunătățească abilitățile de comunicare și de colaborare, să-și formeze un set de competențe relevante pentru viitorul lor. Iată câteva exemple de proiecte pe care le-am desfășurat la clasa, proiecte care au vizat dezvoltarea competențelor transversale și profesionale în cadrul învățământului primar: "Eco-School", „Să trăim sănătos", „Tineri antreprenori", „Să fim în slujba comunității", „Integrarea tehnologiei în jocuri educative și în învățarea limbilor străine”. și chiar tabăra de vara "Leadership în natura".

În concluzie, dezvoltarea competențelor transversale și profesionale în învățământul primar este de o importanță crucială pentru formarea unor cetățeni activi și responsabili, capabili să își gestioneze propria dezvoltare personală și să se adapteze la schimbările din societatea în care trăiesc. Autocunoașterea și dezvoltarea personală reprezintă unul dintre cele mai eficiente moduri de a sprijini dezvoltarea acestor competențe.

Bibliografie

1. PÂNIȘOARĂ, I.-O., 2019, *Managementul resurselor umane*. Iași: Editura Polirom, 2019. p. 35. ISBN: 978-973-46-8022-6.
2. ROGERS, C. R. *A way of being*. New York: Mariner Books, 1983 ISBN: 978-0547523591.
3. BROWN, B. *The gifts of imperfection: Let go of who you think you're supposed to be and embrace who you are*. Minnesota: Hazelden Publishing, 2010. ISBN: 978-1592858491
4. CIOLAN, L. *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*. Iași: Editura Polirom, 2008. ISBN 978-973-46-1034-1
5. ARDELEAN A., MÂNDRUȚ O. (coord.) *Didactica formării competențelor*. Arad: Editura „Vasile Goldiș” University Press, 2012
6. <https://www.uvvg.ro/docs/cercetare/cdep/Didactica-competente-final.pdf>